

2020 ŞUBAT AYI DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret Borsası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	4
1) Dış Ticaret.....	4
2) Enflasyon.....	8
3) İşgücü Piyasası.....	9
4) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri.....	10
5) Güven Endeksleri.....	11
6) Ödemeler Dengesi.....	12
7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	13
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	15
1) Dış Ticaret.....	15
2) Yatırım Teşvikleri.....	17
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	18
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	19
5) Konut Satış İstatistikleri.....	21
6) Patent ve Marka İstatistikleri.....	22

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2020 yılı Şubat ayında meydana gelen önemli küresel ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

3 – 7 Şubat 1. Hafta:

- ABD’de Aralık 2019’da fabrika siparişleri bir önceki aya göre %1,8 ile beklentilerin üzerinde arttı.
- ABD’de Ocak ayında Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) geçen aya göre artarak 53,4 ile beklentilerden olumlu açıklandı.
- ABD’de Ocak ayında tarım dışı istihdam 225 bin ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti
- ABD’de işsizlik maaşı başvuruları son haftada 15 bin kişi azalarak 202 bin kişi ile Nisan ayından bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti
- ABD’de Ocak ayında ADP özel sektör istihdamı beklentilerin oldukça üzerinde artarak 291 bin kişi oldu
- Avrupa Merkez Bankası Başkanı, ticaret savaşına yönelik belirsizliğin azalmasına rağmen küresel büyüme için risk unsuru olmaya devam ettiğini ve koronavirüs salgınının ekonomik belirsizliği artırdığını belirtti
- Euro Alanı’nda Ocak ayına Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 52,5 ile beklentilerin üzerinde değer aldı. Euro Alanı’nda Ocak ayında Bileşik Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) ise 51,3’e yükseldi
- Çin, ABD’den ithal edilen yaklaşık 75 milyar değerindeki ürüne uygulanan gümrük vergisi oranının yarı yarıya indirileceğini açıkladı. İndirim 14 Şubat tarihinden itibaren geçerli olacak
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody’s koronavirüs salgının uzun sürmesi halinde petrol talebinin ve petrol fiyatlarının gerileyebileceğini belirtti
- Almanya’da Ocak ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) beklentiler doğrultusunda 45,3 oldu

10 - 14 Şubat 2. Hafta:

- ABD’de Ocak ayında tüketici enflasyonu bir önceki aya göre %0,2 artış beklentisine karşın %0,1 artış seviyesinde gerçekleşirken, bir önceki yılın aynı ayına göre %2,5 artış ile beklenti karşılandı
- ABD’de Ocak ayında perakende satışlar bir önceki aya göre beklentiler doğrultusunda %0,3 arttı
- ABD’de Ocak ayında sanayi üretimi bir önceki aya göre %0,3 bir önceki yıla göre %0,83 azaldı
- Euro Alanı’nda Aralık 2019’da sanayi üretimi bir önceki aya göre %2,1 ve bir önceki yılın aynı ayına göre %4,1 ile beklentilerin üzerinde azalış gösterdi
- İngiltere Aralık 2019’da sanayi üretimi bir önceki aya göre %0,1 artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre %1,8 ile beklentilerin üzerinde azaldı
- İngiltere ekonomisi 2019 yılının son çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla değişmezken, bir önceki yılın aynı çeyreğine kıyasla ise %1,1 büyüdü
- OPEC, koronavirüs salgının başta Çin ve küresel ekonomi üzerindeki negatif etkilerini dikkate alarak küresel petrol talebi büyüme tahminini 2020 yılının ilk çeyreği için günlük 440 bin varil, 2020 yılının tamamı için 230 bin varil düzeyinde düşürdü
- ABD Merkez Bankası Başkanı Powell koronavirüs salgınının ABD ekonomisi üzerinde yaratacağı etkilerin izleneceğini belirtirken, mevcut para politikası duruşunun sürdürülmesinin yerinde olacağını ve bu para politikası duruşunun büyüme ve enflasyon hedeflerini destekleyeceğini ifade etti

17 - 21 Şubat 3. Hafta:

- Çin, ticaret anlaşmasının birinci aşaması kapsamında ABD'den ithal edilen 696 ürün için vergi istisnası getireceğini açıkladı. Büyük ölçekte olan bu istisnalar Çin'in ticaret anlaşmasına bağlı kalacağı şeklinde yorumlandı
- ABD'de işsizlik maaşı başvuruları 4 bin kişi artarak 210 bin kişiye yükseldi
- ABD'de Ocak ayında üretici fiyat endeksi bir önceki aya göre %0,5 ile piyasa beklentilerinin üzerinde arttı. Endeks bir önceki yıla göre ise %2,1 artış kaydetti
- ABD'de Ocak ayında bir önceki aya göre %30,7 azalması beklenen inşaat başlangıçları %3,6 azaldı
- Çin Merkez Bankası, beklentiler doğrultusunda 1 yıl vadeli gösterge kredi faiz oranını %4,15'ten %4,05 seviyesine, 5 yıl vadeli gösterge kredi faiz oranını da %4,80'den %4,75 seviyesine düşürdü
- Euro Alanı'nda öncü verilere göre Şubat ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) bir önceki aya göre 1,2 puan artarak 49,1 oldu
- İngiltere'de Ocak ayında perakende satışlar bir önceki aya göre %0,9 ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi
- İngiltere'de Ocak ayında tüketici fiyat endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,8 arttı
- Almanya'da öncü verilere göre Şubat ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 47,8 ile beklentilerin oldukça üzerinde değer aldı
- Japonya ekonomisi geçici verilere göre 2019 yılının son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %1,6 daraldı. Son çeyrekte yıllık daralma ise %6,3 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti

24 - 28 Şubat 4. Hafta:

- İngiltere'nin AB'den ayrılmasından sonra başlayan AB ile İngiltere arasındaki ilişkilerin geleceğini şekillendirecek müzakerelere ilişkin AB'nin hazırladığı talep metni üye ülkeler tarafından onaylandı. Müzakerelerin önümüzdeki hafta başlaması öngörülüyor
- ABD'de Ocak ayında yeni konut satışları bir önceki aya göre %7,9 ile beklentilerin oldukça üzerinde arttı
- ABD ekonomisi 2019 yılının son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %2,1 oranında büyüme kaydetti
- ABD'de işsizlik maaşından yararlanma başvuruları geçtiğimiz hafta 219 bin kişi ile beklentileri aştı
- ABD'de Ocak ayında dayanıklı mal siparişleri bir önceki aya göre %1,5'lik azalması beklenmesine rağmen %0,2 azaldı
- Almanya ekonomisi 2019 yılının son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre değişim göstermezken, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %0,3 büyüdü
- Almanya'da öncü verilere göre Şubat ayında tüketici fiyat endeksi bir önceki aya göre %0,4 arttı

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Şubat ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 2,31 ; ithalat ise % 9,93 oranında artmıştır. 2020 yılı Şubat ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 2,31 artarak 14 milyar 655 milyon dolar,
- İthalat, % 9,93 artarak 17 milyar 651 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 6,34 artarak 32 milyar 306 milyon dolar,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 83 olmuştur.

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 2 oranında artış ile 182 milyar 86 milyon dolar, ithalat ise % 2,9 oranında azalış ile 214 milyar 984 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 0,7 oranında azalarak 397 milyar 70 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 84,7 olmuştur.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Şubat			Ocak-Şubat		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	14.323	14.655	2,31	28.198	29.414	4,31
İthalat	16.057	17.651	9,93	32.221	36.858	14,39
Dış Ticaret Hacmi	30.380	32.306	6,34	60.420	66.272	9,69
Dış Ticaret Dengesi	-1.733	-2.996	72,86	-4.023	-7.444	85,04
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	89,2	83,0		87,5	79,8	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Şubat ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (6 milyar 671 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (6 milyar 168 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 765 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Şubat ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (13 milyar 459 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 187 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 963 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Şubat			Ocak-Şubat		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.745	1.765	1,14	3.383	3.337	-1,35
2	Ham madde (Ara mallar)	6.812	6.671	-2,08	13.539	13.738	1,47
3	Tüketim malları	5.712	6.168	7,99	11.142	12.163	9,17
	Diğer	54	51	-6,20	134	175	30,12
Toplam		14.323	14.655	2,31	28.198	29.414	4,31

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 3: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Şubat			Ocak-Şubat		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.345	2.187	-6,72	3.925	4.487	14,30
2	Ham madde (Ara mallar)	12.135	13.459	10,91	25.119	28.453	13,27
3	Tüketim malları	1.509	1.963	30,08	3.051	3.767	23,49
	Diğer	67	41	-38,63	127	151	19,31
Toplam		16.057	17.651	9,93	32.221	36.858	14,39

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Şubat ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 2,64; ithalat ise % 8,33 oranında artmıştır.

2020 yılı Şubat ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, %2,64 oranında artarak 13 milyar 929 milyon dolar,
- İthalat, %8,33 oranında artarak 17 milyar 38 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, %5,69 oranında artarak 30 milyar 967 milyon,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı % 81,8 olmuştur.

Tablo 4: ÖTS’ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Şubat			Ocak-Şubat		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	13.571	13.929	2,64	26.751	27.833	4,04
İthalat	15.728	17.038	8,33	31.399	35.545	13,20
Dış Ticaret Hacmi	29.299	30.967	5,69	58.150	63.377	8,99
Dış Ticaret Dengesi	-2.157	-3.109	44,14	-4.648	-7.712	65,93
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	86,3	81,8		85,2	78,3	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Şubat ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Hammadde (Ara mallar)” (6 milyar 260 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (5 milyar 928 milyon dolar) ve “Yatırım (sermaye) malları” (1 milyar 690 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Şubat ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Hammadde (Ara mallar)” (13 milyar 107 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (sermaye) malları” (2 milyar 149 milyon dolar) ve “Tüketim” (1 milyar 732 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 5: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Şubat			Ocak-Şubat		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.631	1.690	3,61	3.182	3.148	-1,06
2	Ham madde (Ara mallar)	6.406	6.260	-2,27	12.753	12.886	1,04
3	Tüketim malları	5.481	5.928	8,16	10.682	11.688	9,41
	Diğer	54	51	-5,67	133	111	-16,57
Toplam		13.571	13.929	2,64	26.751	27.833	4,04

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 6: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Şubat			Ocak-Şubat		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.392	2.149	-10,15	4.006	4.416	10,24
2	Ham madde (Ara mallar)	11.931	13.107	9,85	24.591	27.653	12,45
3	Tüketim malları	1.338	1.732	29,42	2.678	3.312	23,70
	Diğer	66	49	-25,29	124	164	31,56
Toplam		15.728	17.038	8,33	31.399	35.545	13,20

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 7: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Şubat			Ocak-Şubat		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.223	1.237	1,16	2.509	2.550	1,61
2	İngiltere	856	829	-3,12	1.784	1.667	-6,55
3	Irak	654	806	23,29	1.283	1.530	19,24
4	İtalya	813	731	-10,11	1.589	1.580	-0,57
5	ABD	611	661	8,28	1.227	1.312	6,96
	Diğer	9.415	9.665	2,65	18.359	19.193	4,55
Toplam		13.571	13.929	2,64	26.751	27.833	4,04

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 8: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

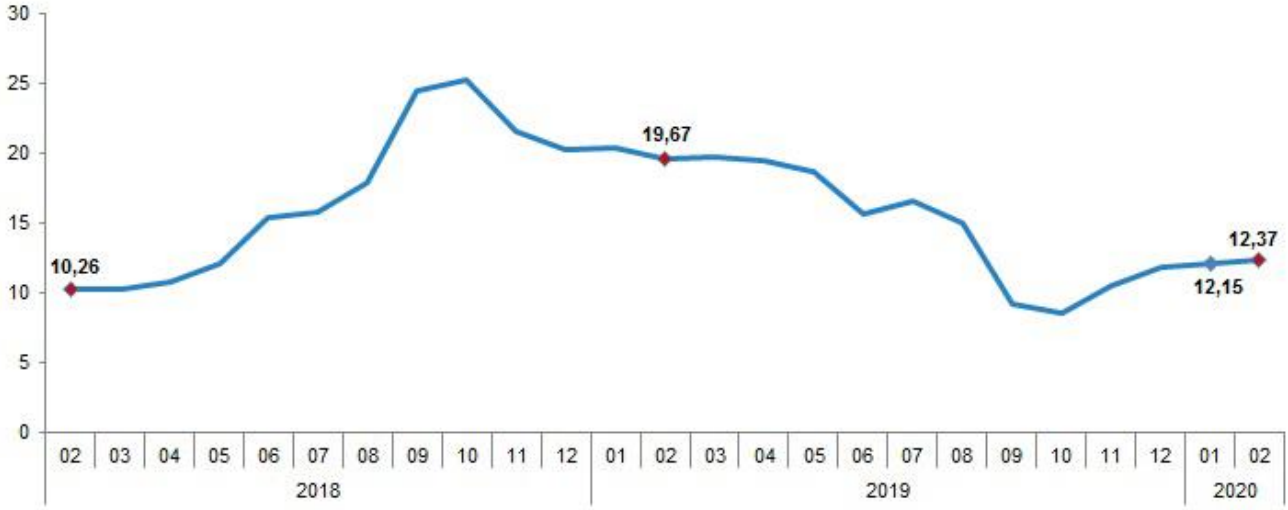
Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Şubat			Ocak-Şubat		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Çin	1.372	1.625	18,48	2.835	3.433	21,11
2	Rusya Federasyonu	1.577	1.585	0,53	3.286	3.525	7,28
3	Almanya	1.347	1.526	13,30	2.546	2.853	12,04
4	ABD	842	1.253	48,80	1.538	2.377	54,51
5	Irak	43	1.120	2.525,91	96	1.898	1.886,50
	Diğer	10.548	9.928	-5,87	21.098	21.459	1,71
Toplam		15.728	17.038	8,33	31.399	35.545	13,20

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2) Enflasyon

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %0,35, bir önceki yılın Aralık ayına göre %1,71, bir önceki yılın aynı ayına göre %12,37 ve on iki aylık ortalamalara göre %13,94 artış gerçekleşti.

Şekil 1: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Yİ-ÜFE (2003=100) 2020 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %0,48, bir önceki yılın Aralık ayına göre %2,33, bir önceki yılın aynı ayına göre %9,26 ve on iki aylık ortalamalara göre %14,18 artış gösterdi.

Şekil 2: Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

3) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılı Aralık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 92 bin kişi artarak 4 milyon 394 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,2 puanlık artış ile %13,7 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,2 puanlık artış ile %15,8 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Aralık döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 3 bin kişi artarak 27 milyon 658 bin kişi, istihdam oranı ise 0,7 puanlık azalış ile %44,7 oldu.

Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 225 bin, inşaat sektöründe 119 bin kişi azalırken, sanayi sektöründe 225 bin, hizmet sektöründe ise 122 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin %16,5'i tarım, %20,6'sı sanayi, %5,4'ü inşaat, %57,5'i ise hizmet sektöründe yer aldı.

İşgücü 2019 yılı Aralık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 95 bin kişi artarak 32 milyon 52 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,6 puanlık azalış ile %51,8 olarak gerçekleşti.

Tablo 9: 2019 Aralık Ayı Mevsim Etkisinden Arındırılmamış Temel İşgücü Göstergeleri, 15+ Yaş, (Bin kişi)

	Toplam			Erkek			Kadın		
	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark
Nüfus	60 948	61 921	973	30 121	30 591	470	30 827	31 330	503
İşgücü	31 957	32 052	95	21 585	21 719	134	10 371	10 333	- 38
İstihdam	27 655	27 658	3	18 881	19 056	175	8 774	8 601	- 173
Tarım	4 795	4 570	- 225	2 797	2 669	- 128	1 998	1 900	- 98
Sanayi	5 474	5 699	225	4 146	4 373	227	1 328	1 326	- 2
İnşaat	1 615	1 496	- 119	1 546	1 436	- 110	69	60	- 9
Hizmet	15 771	15 893	122	10 392	10 578	186	5 379	5 315	- 64
İşsiz	4 302	4 394	92	2 704	2 662	- 42	1 597	1 732	135
İşgücüne dahil olmayanlar	28 992	29 869	877	8 536	8 873	337	20 456	20 996	540
İşgücüne katılma oranı (%)	52,4	51,8	-0,6	71,7	71,0	-0,7	33,6	33,0	-0,6
İstihdam oranı (%)	45,4	44,7	-0,7	62,7	62,3	-0,4	28,5	27,5	-1,0
İşsizlik oranı (%)	13,5	13,7	0,2	12,5	12,3	-0,2	15,4	16,8	1,4
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	15,6	15,8	0,2	14,0	13,7	-0,3	18,9	20,4	1,5

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

4) Kapasite Kullanım Oranı ve Sanayi Üretim Endeksi

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), 2020 Şubat ayında bir önceki aya göre 0,5 puan artarak yüzde 76,0 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya (yüzde 75,8) göre 0,8 puan artarak yüzde 76,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Aylar	2019	2020
Ocak	74,4	75,5
Şubat	74,0	76,0
Mart	74,3	
Nisan	75,0	
Mayıs	76,3	
Haziran	77,1	
Temmuz	76,2	
Ağustos	76,6	
Eylül	76,3	
Ekim	76,4	
Kasım	77,2	
Aralık	77,0	

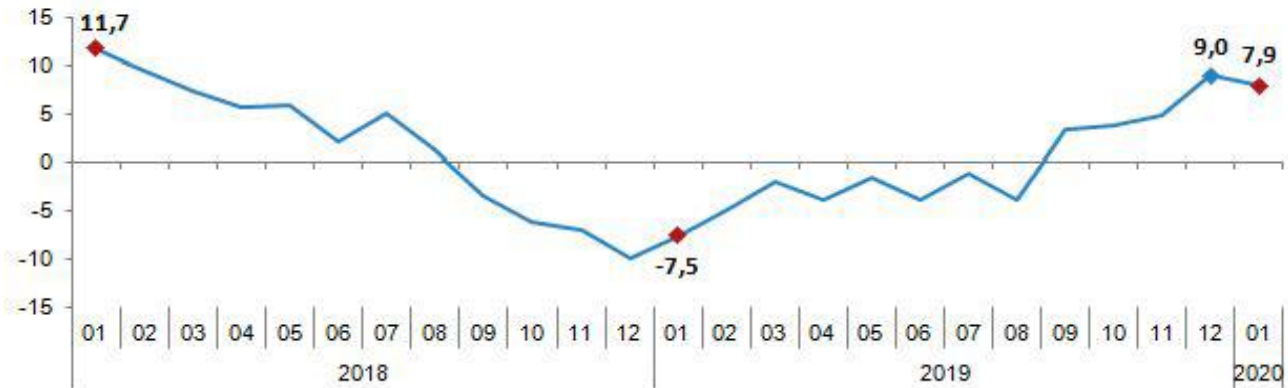
Kaynak: TCMB

Sanayi üretimi Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,9 arttı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2020 yılı Ocak ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %8,5, imalat sanayi sektörü endeksi %8,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %3,8 arttı.

Sanayi üretimi bir önceki aya göre aylık %0,2 azaldı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2020 yılı Ocak ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %2,1 ve imalat sanayi sektörü endeksi %0,3 azalırken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %3,2 arttı.

Şekil 3: Sanayi Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

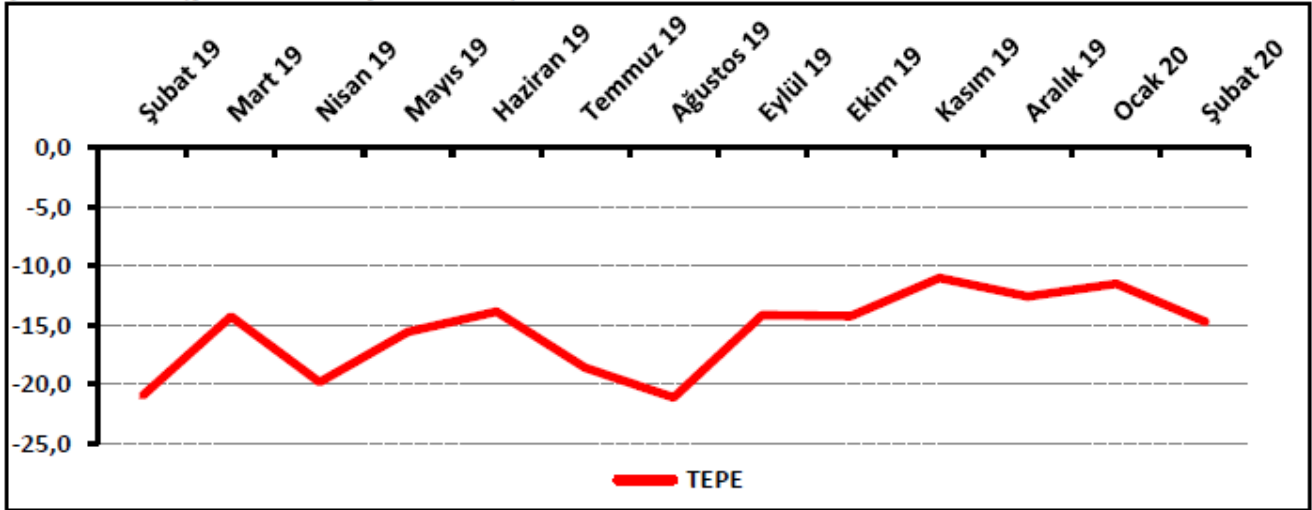
Kaynak: TÜİK

5) Güven Endeksleri

TEPE, Şubat 2020’de bir önceki aya göre 3,2 puan azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 6,3 puan arttı. Perakende güveninin geçen yıla göre artışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki yükseliş etkili oldu. Şubat 2019’da bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 daralan tüketici kredileri, 2020 yılının aynı döneminde yüzde 24,4 artış gösterdi. Bu değişim, perakende güvenine yansıdı. “Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörü, şubat ayında perakende güveninin en fazla artış gösterdiği sektör oldu. AB-27 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şubat ayında -14,7 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 6,3 puan artarken, geçen aya göre 3,2 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili olurken; geçen aya göre azalışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki kötüleşme etkili oldu.

Şekil 4: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

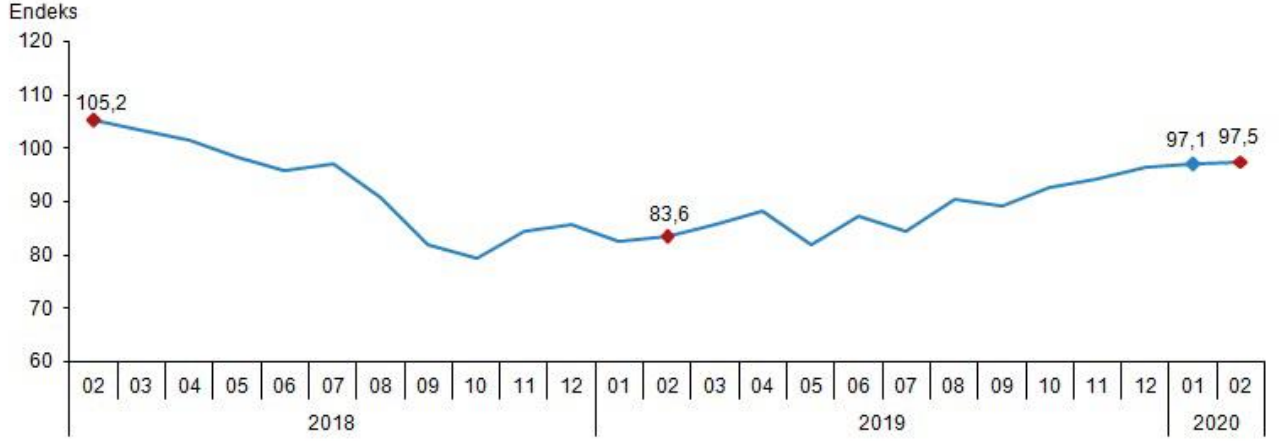

Kaynak: TEPAV

Ekonomik güven endeksi Ocak ayında 97,1 iken, Şubat ayında %0,5 oranında artarak 97,5 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, reel kesim (imalat sanayi) ve hizmet sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre Şubat ayında %0,3 oranında artarak 106,7 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %3,4 oranında artarak 98,5 değerini aldı. Tüketici güven endeksi Şubat ayında %2,7 oranında azalarak 57,3 değerini, perakende ticaret güven endeksi %2,0 oranında azalarak 102,9 değerini ve inşaat sektörü güven endeksi %5,7 oranında azalarak 74,5 değerini aldı.

Şekil 5: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

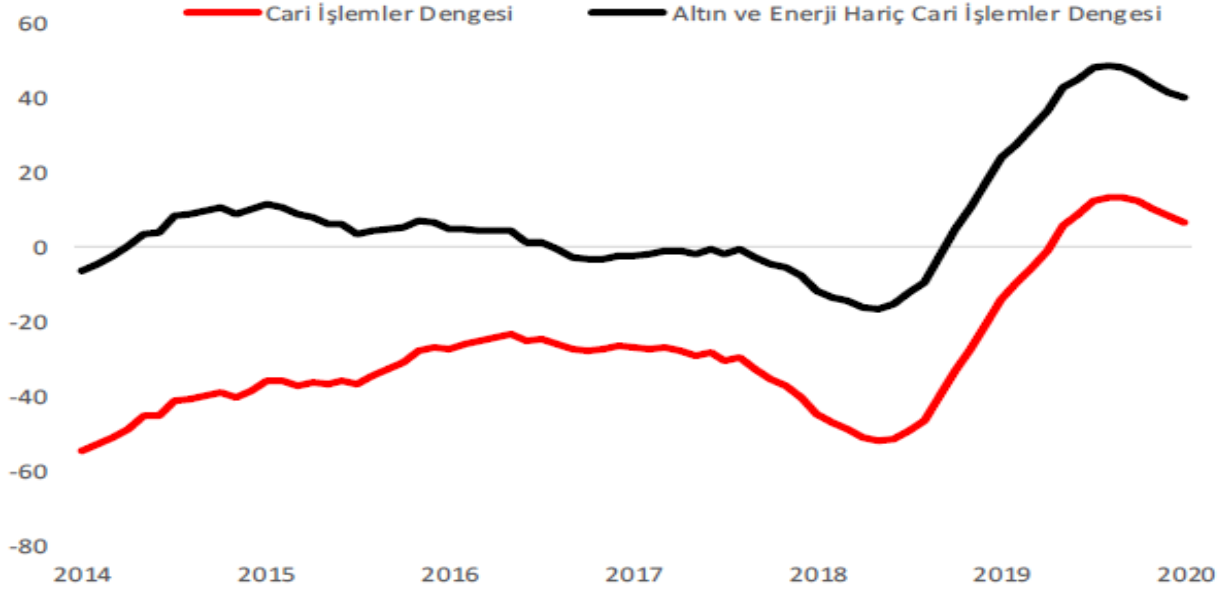
6) Ödemeler Dengesi

2020 Ocak'ta cari işlemler açığı, bir önceki yılın Ocak ayına göre 1,5 milyar dolar artarak 1,8 dolar olarak gerçekleşti. Enerji hariç cari işlemler fazlası 2019 Ocak'taki 3 milyar dolardan 1,6 milyar dolara, enerji ve altın hariç cari fazla ise 3,4 milyar dolardan 3,2 milyar dolara geriledi.

2019 Ocak'ta 1,25 milyar dolar olan dış ticaret açığı 2020'nin aynı ayında 3,25 milyar dolara genişlerken, hizmet dengesindeki fazla 1,5 milyar dolardan 1,6 milyar dolara yükseldi. Birincil dengedeki açık ise faiz giderlerindeki azalışın ve yatırım gelirlerindeki olumlu sonuçların etkisiyle 633 milyon dolardan 340 milyon dolara indi. Böylece 12 aylık toplamalara göre genel cari işlemler fazlası 6,5 milyar dolar, enerji ve altın hariç cari işlemler fazlası ise 50,4 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Ocak 765 milyon dolar tutarında doğrudan yatırım girişi gerçekleşirken, 1,2 milyar dolar tutarında net portföy yatırım çıkışı yaşandı. Bu dönemde bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 1,5 milyar dolar 219 milyon dolar net ödeme yaptılar. Bankaların uzun vadeli dış borç çevirme oranı %44,4 olurken, diğer sektörlerde %98,0 olarak gerçekleşti. Bununla birlikte, resmi rezervlerde 2,9 milyar dolar azalış gerçekleşirken, net hata-noksan kaleminden 574 milyon dolar tutarında giriş yaşandı.

Şekil 6: Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)

Kaynak: TSKB

7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 yılı Ocak ayında kurulan şirketlerin sayısında bir önceki aya göre %33,48 artış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %33,48 kurulan kooperatif sayısı %10,68 oranında artmış olup gerçek kişi ticari işletme sayısı %0,86 oranında azalmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %3,77 oranında azalış olup kapanan kooperatif sayısında %95,51 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %105,61 oranında artış olmuştur.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %26,56 artış oldu.

- 2020 yılı Ocak ayında, 2019 yılı Ocak ayına göre kurulan şirket sayısı %26,56 kurulan kooperatif sayısı %28,09 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %0,88 oranında artmıştır.
- 2020 yılı Ocak ayında, kapanan şirket sayısı 2019 yılının aynı ayına göre %9,91 kapanan kooperatif sayısında %5,45 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %27,55 oranında artış olmuştur.

Tablo 11: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, Ocak 2020

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	OCAK 2020	ARALIK 2019	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	OCAK 2019	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)
Kurulan*	Şirket	10.477	7.849	33,48	8.278	26,56
	Kooperatif	114	103	10,68	89	28,09
	Ger.Kişi Tic.İşl.	3.100	3.127	-0,86	3.073	0,88
Tasfiye	Şirket	2.069	1.609	28,59	1.614	28,19
	Kooperatif	55	72	-23,61	52	5,77
Kapanan**	Şirket	2.118	2.201	-3,77	1.927	9,91
	Kooperatif	174	89	95,51	165	5,45
	Ger.Kişi Tic.İşl.	3.810	1.853	105,61	2.987	27,55

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2020 Şubat Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 - 29 ŞUBAT			1 OCAK - 29 ŞUBAT		
	2019	2020	% Değ.	2019	2020	% Değ.
Çelik	8,03	11,58	44,23	9,81	45,01	358,55
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	685,59	1.468,81	114,24	853,34	3.233,69	278,94
Demir ve Demir Dışı Metaller	51,06	27,07	-47,00	84,74	38,50	-54,57
Deri ve Deri Mamulleri	0,60	20,04	3231,78	0,60	20,71	3343,93
Diğer Sanayi Ürünleri	0,00	0,05		0,00	0,05	
Elektrik Elektronik	634,20	950,54	49,88	1.945,42	1.886,48	-3,03
Fındık ve Mamulleri	469,60	785,71	67,31	1.055,90	1.366,66	29,43
Halı	40,96	0,00	-100,00	40,96	4,45	-89,13
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	11.123,72	5.118,10	-53,99	20.505,07	13.499,94	-34,16
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	614,94	963,71	56,72	1.232,28	1.330,45	7,97
İklimlendirme Sanayii	19,34	181,59	838,93	172,65	250,32	44,99
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	37,11	263,11	609,03	131,31	640,11	387,49
Kuru Meyve ve Mamulleri	12.614,08	12.693,56	0,63	25.208,21	25.654,04	1,77
Madencilik Ürünleri	0,00	0,00		0,00	24,45	
Makine ve Aksamları	536,89	1.573,89	193,15	1.582,39	2.693,65	70,23
Meyve Sebze Mamulleri	182,41	331,20	81,56	277,72	907,26	226,69
Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	177,85	215,41	21,11	327,57	464,95	41,94
Mücevher	0,00	0,00		0,00	0,00	
Otomotiv Endüstrisi	20,45	31,67	54,83	43,11	695,95	1514,39
Savunma ve Havacılık Sanayii	30,03	0,00	-100,00	30,03	0,00	-100,00
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	136,11	2.998,03	2102,64	249,96	5.774,73	2210,30
Süs Bitkileri ve Mam.	0,00	0,00		0,00	0,00	
Tekstil ve Hammaddeleri	1.730,12	1.380,07	-20,23	3.518,56	2.517,80	-28,44
Tütün	0,00	0,00		0,00	0,00	
Yaş Meyve ve Sebze	119,52	28,75	-75,95	168,97	28,75	-82,99
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	6,29		0,06	6,29	10746,93
TOPLAM	29.232,63	29.049,16	-0,63	57.438,65	61.084,24	6,35

Kaynak: TİM

Malatya'nın 2020 yılı Şubat ayı ihracat tutarı yaklaşık 29 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2019 yılı Şubat ayının ihracat rakamı olan 29,2 milyon Dolara göre %0,63 azalış anlamına gelmektedir. 2020 yılı 2 aylık toplam ihracat tutarı ise 61 milyon Dolar olup 2019 yılı 2 aylık ihracat tutarı olan 57,4 milyon Dolara göre %6,35 artış anlamına gelmektedir.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

Tablo 2: 2020 Yılı Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

Aylar	Kuru Kayısı		Kayısı Çekirdeği	
	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)
Ocak	24.608.235	9.144.294	681.431	255.819
Şubat	21.811.666	8.281.946	857.715	340.210
Mart				
Nisan				
Mayıs				
Haziran				
Temmuz				
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
Toplam	46.419.901	17.426.240	1.539.146	596.029

Kaynak: TİM

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya’da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 3 vermektedir.

Tablo 3: Malatya’da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi		Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ocak	4	14	30	1.291	201	2.141
Şubat						
Mart						
Nisan						
Mayıs						
Haziran						
Temmuz						
Ağustos						
Eylül						
Ekim						
Kasım						
Toplam	4	14	30	1.291	201	2.141

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 4: 2020 Ocak Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 OCAK (BİR AYLIK)									2019 OCAK (BİR AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
50	3	21	15	1	11	1	18		35	0	24	3	0	9	2	15	

Kaynak: TOBB

Tablo 5: 2020 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 OCAK (BİR AYLIK)									2019 OCAK (BİR AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
50	3	21	15	1	11	1	18		35	0	24	3	0	9	2	15	

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 6: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	8.865	11.551	15.968	3.106
Şubat	7.358	6.510	8.695	
Mart	7.001	6.432	6.265	
Nisan	2.382	8.525	12.117	
Mayıs	6.916	8.040	11.714	
Haziran	5.520	3.281	5.203	
Temmuz	5.651	14.359	11.010	
Ağustos	2.791	15.141	2.756	
Eylül	3.848	11.072	9.158	
Ekim	16.979	29.973	4.570	
Kasım	7.340	25.853	2.562	
Aralık	6.174	21.091	6.601	
TOPLAM	80.770	161.829	96.617	3.106

Kaynak: TBB

Tablo 7: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	4.162	4.136	12.259	6.541
Şubat	3.340	7.920	6.334	
Mart	4.396	3.742	8.401	
Nisan	3.882	6.036	7.901	
Mayıs	4.291	5.461	4.872	
Haziran	4.164	5.954	8.339	
Temmuz	4.185	6.794	12.586	
Ağustos	4.278	7.445	10.657	
Eylül	4.175	14.184	9.573	
Ekim	6.352	9.599	6.369	
Kasım	4.143	13.098	7.400	
Aralık	3.703	7.803	16.763	
TOPLAM	51.071	92.173	111.455	6.541

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 8: Malatya’da Konut Satış İstatistikleri

Aylar	2019			2020		
	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	233	417	650	276	612	888
Şubat	262	327	589	241	492	733
Mart	382	460	842			
Nisan	249	445	694			
Mayıs	262	329	591			
Haziran	187	291	478			
Temmuz	370	530	900			
Ağustos	431	660	1.091			
Eylül	498	874	1.372			
Ekim	452	835	1.287			
Kasım	552	692	1.244			
Aralık	828	1.005	1.833			
Toplam	4.758	6.979	11.737	517	1.104	1.621

Kaynak: TÜİK

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 9: 2020 Yılı Malatya’da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Ay/Tür	Patent Başvuru Sayısı	Faydalı Model Başvuru Sayısı	Marka Başvuru Sayısı	Tasarım Başvuru Sayısı
Ocak	3	1	54	0
Şubat				
Mart				
Nisan				
Mayıs				
Haziran				
Temmuz				
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
TOPLAM	3	1	54	0

Kaynak: Türk Patent ve Marka Kurumu

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Ticaret Bakanlığı
- TCMB
- TİM
- TOBB
- TSKB
- TÜİK
- TEPAV
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türk Patent ve Marka Kurumu